Sejm: Krajowa Rada RIO o wynikach działalności nadzorczej wobec uchwał podjętych po nowelizacji ustawy o utrzym

Kategoria: Aktualności
Opublikowano: czwartek, 19, listopad 2020 10:15
Bartłomiej Zydel
Odsłony: 527

18 listopada 2020 r. odbyło się posiedzenie sejmowej Komisji ds. Kontroli Państwowej, którego przedmiotem było „Rozpatrzenie informacji Przewodniczącego Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych o wynikach działalności nadzorczej regionalnych izb obrachunkowych wobec aktów prawa miejscowego dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi po nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach".

Informację przedstawiła Luiza Budner-Iwanicka, zastępca przewodniczącego KRRIO, Prezes RIO w Gdańsku. Na wstępie zaznaczyła, że nowelizacja z lipca 2019 roku wprowadziła istotne zmiany (np. w zakresie osiągnięcia poziomów recyklingu), a część z nich weszła w życie już 6 września 2019 roku. Wiele z tych zmian dotyczyło aktów organów stanowiących, znajdujących się w zakresie nadzoru RIO. Jak przypomniała reprezentantka KRRIO, gminy do 5 września 2020 r. miały czas na uwzględnienie tych zmian w swoich uchwałach – okres ten był wydłużony na mocy „pandemicznych" przepisów szczególnych. Jednak gminy już w 2019 r. podjęły szereg działań legislacyjnych, nowelizujących – zaznaczyła Prezes Budner-Iwanicka.

Według przedstawionych przez nią danych, od 6 września 2019 r. do 30 września 2020 r. do wszystkich RIO w kraju wpłynęło łącznie 7934 akty normatywne w tym zakresie przedmiotowym, w tym w rozbiciu szczegółowym:

- 3277 – uchwały w sprawie wyboru metody i stawki,
- 735 – uchwały w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczenia opłaty,
- 2669 – uchwały w sprawie określenia wzoru deklaracji,
- 671 – uchwały w sprawie wprowadzenia zwolnień w opłatach.
- 6752 uchwały nie naruszały prawa, 1182 uchwały w ocenie Kolegiów RIO było dotkniętych wadami o charakterze naruszenia prawa, a odsetek wadliwych uchwał to prawie 15%. W ocenie Prezes Budner-Iwanickiej to bardzo duży odsetek, gdyż jak wskazała, w całym 2019 r. Kolegia RIO przebadały 180 648 uchwał – i tam odsetek wadliwych uchwał wyniósł 2,4%.

Jednak nie we wszystkich wadliwych przypadkach były wydane rozstrzygnięcia nadzorcze – reprezentantka KRRIO wskazała bowiem, że 135 gmin „poprawiło" akty jeszcze przed zareagowaniem organu nadzoru. Według przekazanych informacji w odniesieniu do 320 uchwał stwierdzono nieważność w całości, w stosunku do 612 uchwał – nieważność w części, a w 115 przypadkach wskazano, że uchwała została podjęta z nieistotnym naruszeniem prawa. W konsekwencji łącznie Kolegia RIO w omawianym okresie wydały 1047 rozstrzygnięć nadzorczych.

Co do uchwał w sprawie wyboru metody i stawki, to według informacji przekazanych przez Prezes Budner-Iwanicką wystąpiły w tych uchwałach zarówno wady o charakterze istotnym, jak i nieistotnym. L. Budner-Iwanicka podkreśliła (co nie było oczywiste dla wszystkich gmin), że każda uchwała podjęta od 6 września 2019 r. musiała być zgodna ze znowelizowanymi przepisami. Bardzo częstym błędem w ocenie organów nadzoru było np. odrębne ustalanie opłat dla zbierających selektywnie i dla niezbierających selektywnie – podczas gdy należało odwołać się do wprowadzonej przez ustawodawcę stawki podwyższonej – zaznaczyła Prezes. Równocześnie według informacji zebranych przez RIO zdarzało się ustalanie stawek opłat w nieprawidłowej wysokości – zarówno powyżej stawki maksymalnej, jak i pojawiały się przypadki z opłatami ustalonymi na poziomie poniżej stawki minimalnej.

Dwie sygnalizacje KRRIO polegały na postulowaniu o zmiany prawa w następujących obszarach:

Phoca PDF

- według organów nadzoru jest duży problem ze stosowaniem przepisów w zakresie opłat od nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowych i od innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjne/wypoczynkowe – przed nowelizacją opłata była liczona od domku letniskowego, po nowelizacji roczna opłata ryczałtowa w wysokości 181,90 zł za całą nieruchomość, co niekorzystnie wpływa na zbilansowanie systemu,
- organy nadzoru zwróciły uwagę na to, że w przypadku nieruchomości niezamieszkałych stawka opłaty za pojemnik o określonej pojemności jest czasami trzykrotnie niższa niż stawka opłaty za worek o tej samej pojemności.

Dyrektor Marzena Berezowska z Departamentu Gospodarki Odpadami w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wskazała, że obydwie kwestie będą doprecyzowane w ramach nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przygotowywanej przez resort. Marek Wójcik, Pełnomocnik Zarządu Związku Miast Polskich podkreślił, że dwa obszary przedstawione przez Prezes Budner-Iwanicką to tylko część problemów – i zaapelował o szybkie podjęcie inicjatywy legislacyjnej.

Phoca PDF